

Textilhulladék a magyar otthonokban

Hartay Mihály

Textrade kft. Kommunikációs vezető

A divatipar környezetterhelése

- ▶ A kőolajipar után a divatipar a legkörnyezetterhelőbb iparág.
- ▶ 2002-2015 között a ruhaipar eladásai megduplázódtak.
- ▶ Nincs olyan olcsó alapanyag és gyártási technológia, ami ne járna durva szén-dioxid-kibocsátással, vízpazarlással és vegyszeres szennyezéssel.
- ▶ A vegyi szálak (poliészter, poliamid, stb) a kőolaj ipari feldolgozásából keletkeznek.
- ▶ A gyapot - mely igen kényes növény és ezért a termesztésekor sok növényvédőszer felhasználását igényli - feldolgozása **pamuttá** rendkívül sok édesvíz felhasználásával és jelentős szennyvíz kibocsátással történik.
- ▶ A gyapjú feldolgozása is jelentős édesvíz és vegyszer (lúgok, festékek) felhasználásával jár és jelentős a szennyvízkibocsátása.

A divatipar környezetterhelése 2.

- ▶ A ma egyre jobban terjedő **viszkóz** a természetes alapú vegyi műszálak közé tartozik.
- ▶ A cellulózt fenyőfából, bükkfából nyerik.
- ▶ A gyártás során sok vegyianyagot, édesvizet és energiát használnak fel hatalmas szennyvízkibocsátás mellett.

Textilipar helyzete 1990 után

1990 előtt Mo.-on fejlett textilipar (pamut, viszkóz, műselyem gyártás, elsősorban ruhaipari temelés). Technológiai hulladékok (szabászati) feldolgozására korszerű technika épült ki.

1990 után a ruhaipar teljesen visszaszorult, alapanyag gyártás megszűnt, szűk területen megmaradt az ipari textilipar (geotextil, szűrők, ipari segédanyagok)

- A használt ruhák gyűjtése, importja egyre növekvő volumenben jelenik meg, erre különböző válogatási és feldolgozási technológiák épültek ki.

A magyar háztartások textilhasználata

- ▶ Elképesztően sok felesleges ruhát vásárolunk.
- ▶ A távol keleti a tömegtermelés, az olcsó bérek, és a környezetvédelmi követelmények alacsony szintje miatt a ruhanemű az utóbbi évtizedekben olcsóvá vált.
- ▶ Az olcsó kollekciók évszakonként akár 4-5 alkalommal is váltják egymást a régi kétszeri téli-nyári divatváltásokhoz képest. (pl: A H&M mostanában évi 16 kollekciót bocsát ki, ugyanez a Zaránál akár a 20-at is elérheti. 2-4 hét a tervasztaltól a ruhaboltig)
- ▶ Az olcsó ruha pedig hamar kimegy a divatból vagy tönkremegy.
- ▶ A magas környezetterhelés jelentősen hozzájárul a föld ökológiai állapotának romlásához.
- ▶ A ruhagyártás tehát kész ökológiai katasztrófa: az előállítás masszív széndioxidkibocsátással, vízpazarlással és vegyszeres szennyezéssel jár, az elhasznált darabok pedig a bolygón felhalmozódó szemét mennyiségét növelik.

A magyar háztartások textilhasználata 2.

- ▶ Mo.-on 60-80 e tonna ruhát dobnak ki az emberek és 90 %-uk hulladéklerakóba kerül.
- ▶ Eközben népszerű a nyugat-Európából behozott jó minőségű használt ruha is.
- ▶ A magyar gyűjtögető mentalitás miatt a rendszerváltás utáni két évtizedben a ruhák a szekrények polcain pihentek. Mára megteltek a polcok és nincs hely az új ruháknak. Meg kell szabadulni tőlük, s a gyerekhalmik ajándékozásának kivételével - aminek van Mo.-on hagyománya - a többi ruha többsége a szemétben végzi.

Használt ruha gyűjtés Mo.-on

- Kb. 1500 konténer kihelyezve először kereskedelmi láncok területeire, később önkormányzati közterületekre, utóbb közszolgáltatók hulladékudvaraira (Pl: Győr, Budapest).
- 7-8000 tonna használt ruha gyűjtése Mo.-on (0,7-0,8 kg/fő/év)
  - Ny-Európa 7-szeres mennyiséget gyűjt, de pl. Berlinben kb. 5000 konténer található közterületen.
  - További fejlődés az újrahasználat jogszabályi szabályozásával teremthető meg (pl: EoW kidolgozása).
- EU ezen a megelőzés területén az állam támogató szerepét is lehetővé teszi: pl: újrahasználati központok létrehozása.

Gyűjtőszigetes gyűjtés

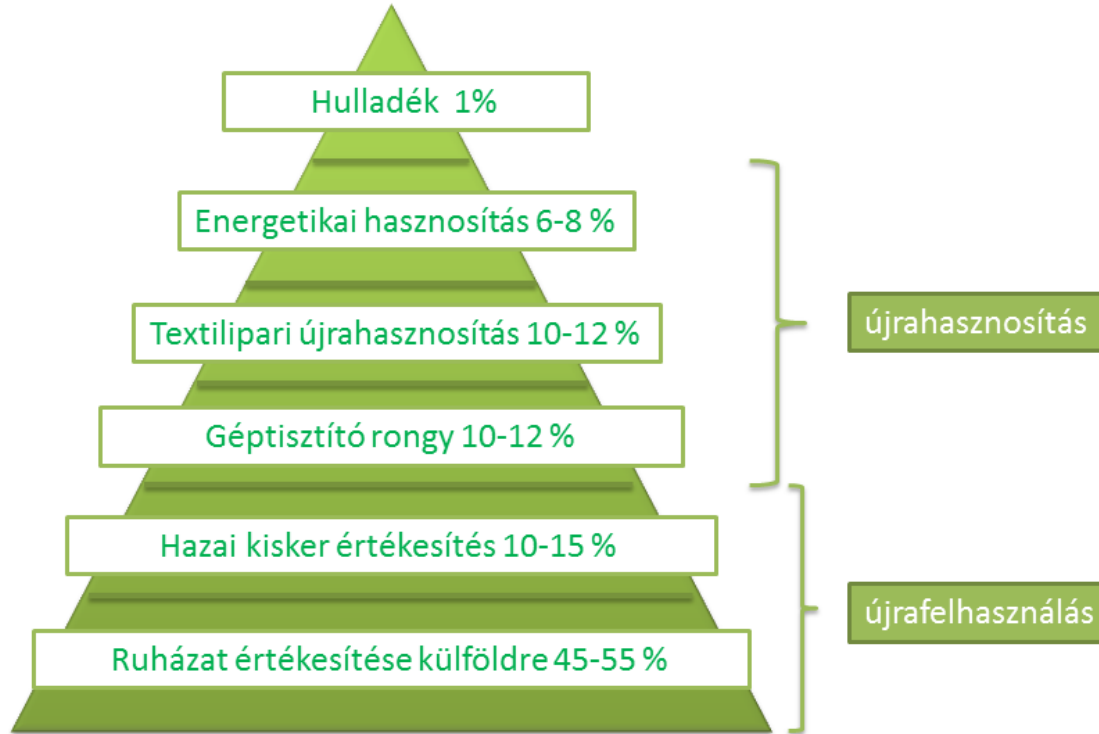

Feldolgozási technológiák

- Magyarországon évente kb. 30-40 e tonna használt ruha feldolgozása történik
  - **Újrahasználat:** 60-70 % legjelentősebb az összegyűjtött ruhák, lakástextilek, válogatása, ismételten ruhaként,
  - **Hasznosítás:** 15-20% géprongyként, kárpitos termékként, ipari szabászati hulladékok, geotextiliák feldolgozása, vattaként, szűrőként stb.
- **Energetikai hasznosítás:** 6-8 % cementgyári erőműben
  - **Lerakás:** 1% alatt

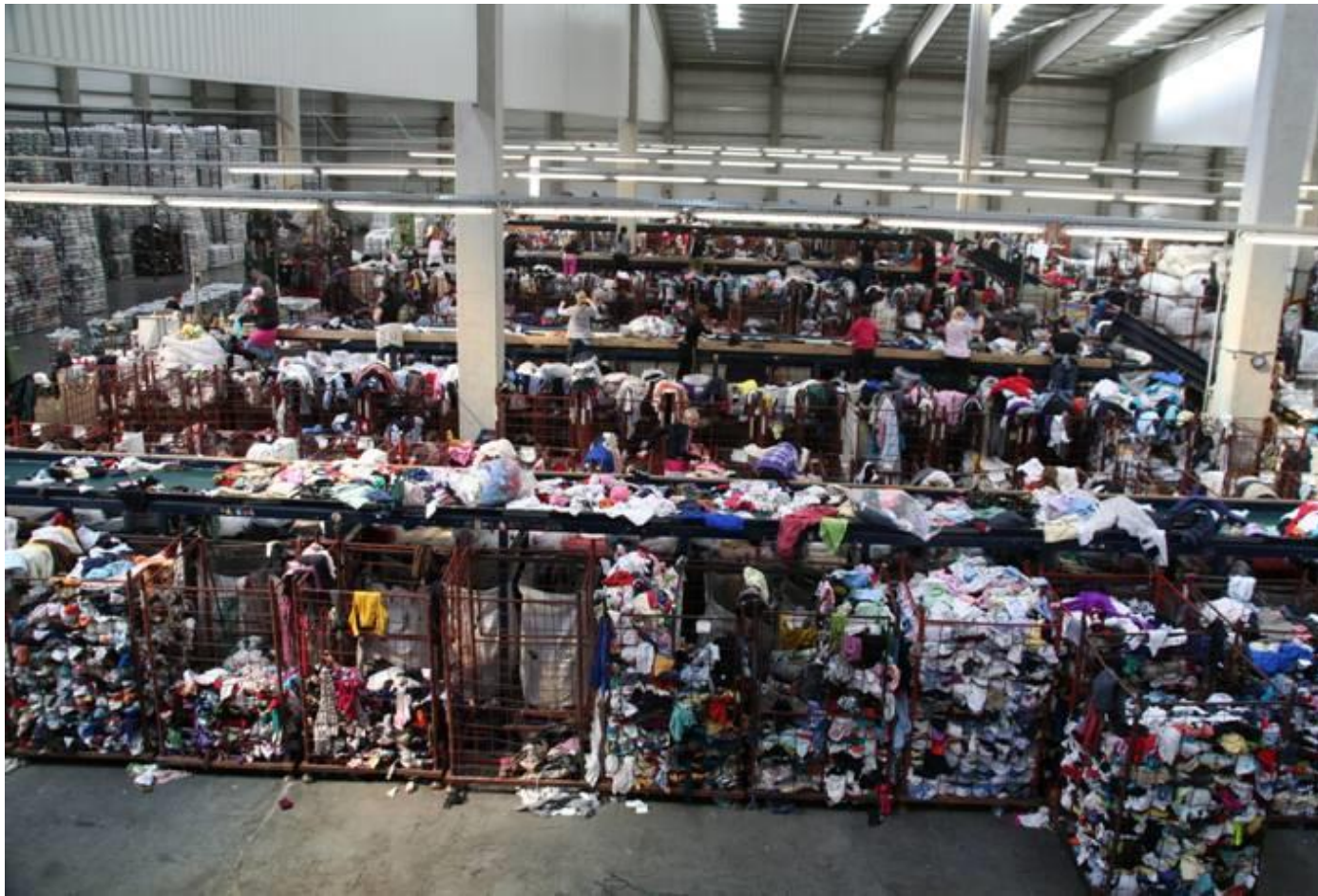
A szelektíven gyűjtött ruha feldolgozás utáni hasznosítása

A szelektíven gyűjtött kül - és belföldről származó használtruha feldolgozás utáni hasznosítási irányai és arányai

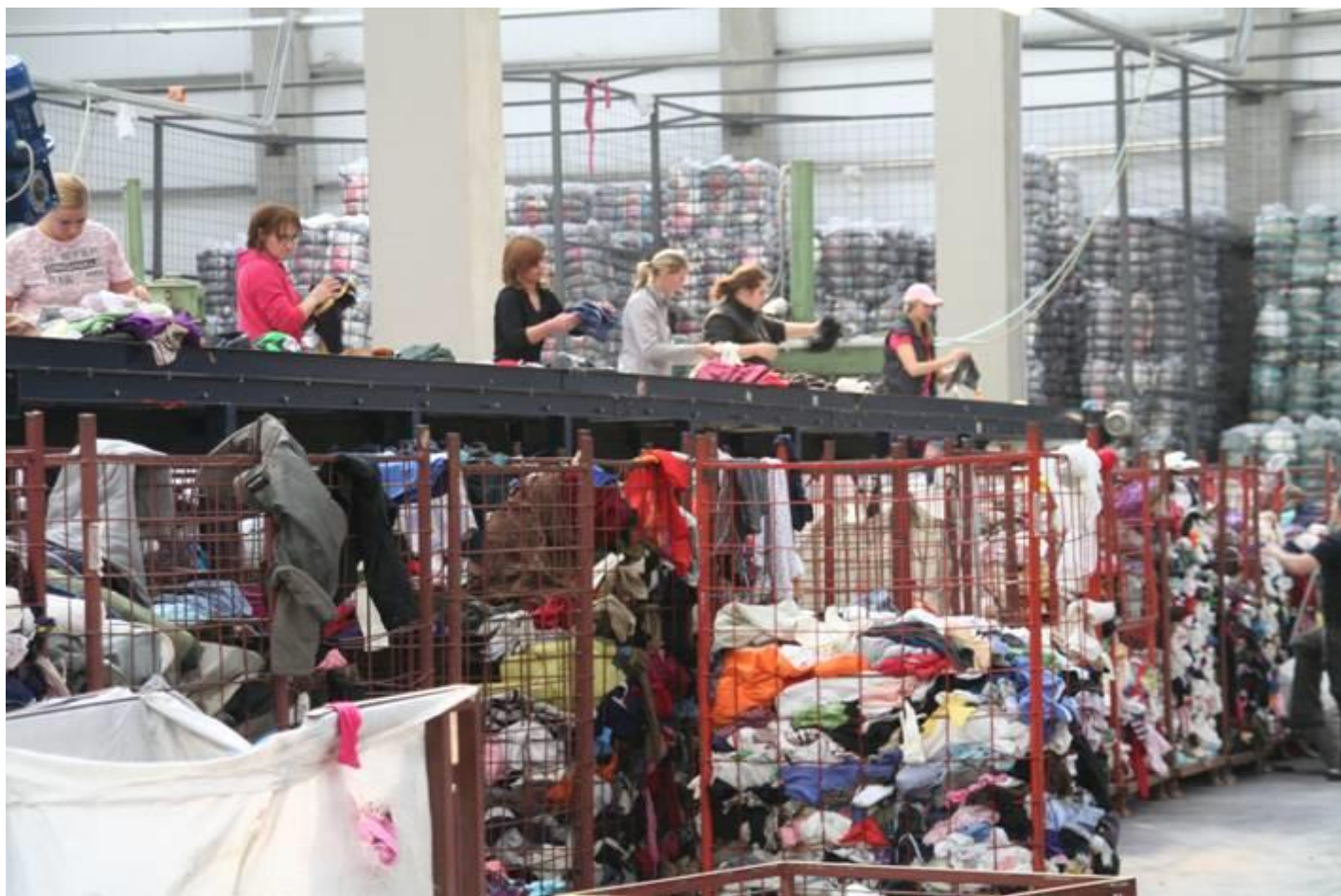

Jelentősebb feldolgozó cégek Mo.-on

- ▶ TEMAFORG Zrt. (Kunszentmiklós) kb. 5000 tonna
- ▶ TESA Kft. (Mohács) kb. 3000 tonna
- ▶ Textrade Kft. (Székesfehérvár) kb. 40.000 tonna

5 válogatósoron 300 ember dolgozik Európa minden részéről érkező használt ruhák válogatásán a Textrade kft-nél

Használtruha válogatási technológia a piac igényei szerint

Vevői igény szerinti összetételű bálázott válogatott ruha

Kész báláknak a világ minden részén piaca
van

TESA Kft. alapanyaggyártása
technológiai hulladék I.

Technológiai hulladék II.

Vágó és tépő gép

Ipri vatta előállítás, vágó, tépő gépekkel

Elemi szálakra bontott textil

Hulladékból hasznosított termékek

Geotextiliák

Kárpitos anyagok, termékek

Paplan párnatöltetek

Vatta

Ruházati anyagok, bélések

Szűrők

Géprongyok

Szigetelő anyagok

Zsinórok kanócok, sodort szálak

Geotextilia

Kárpitos anyagok

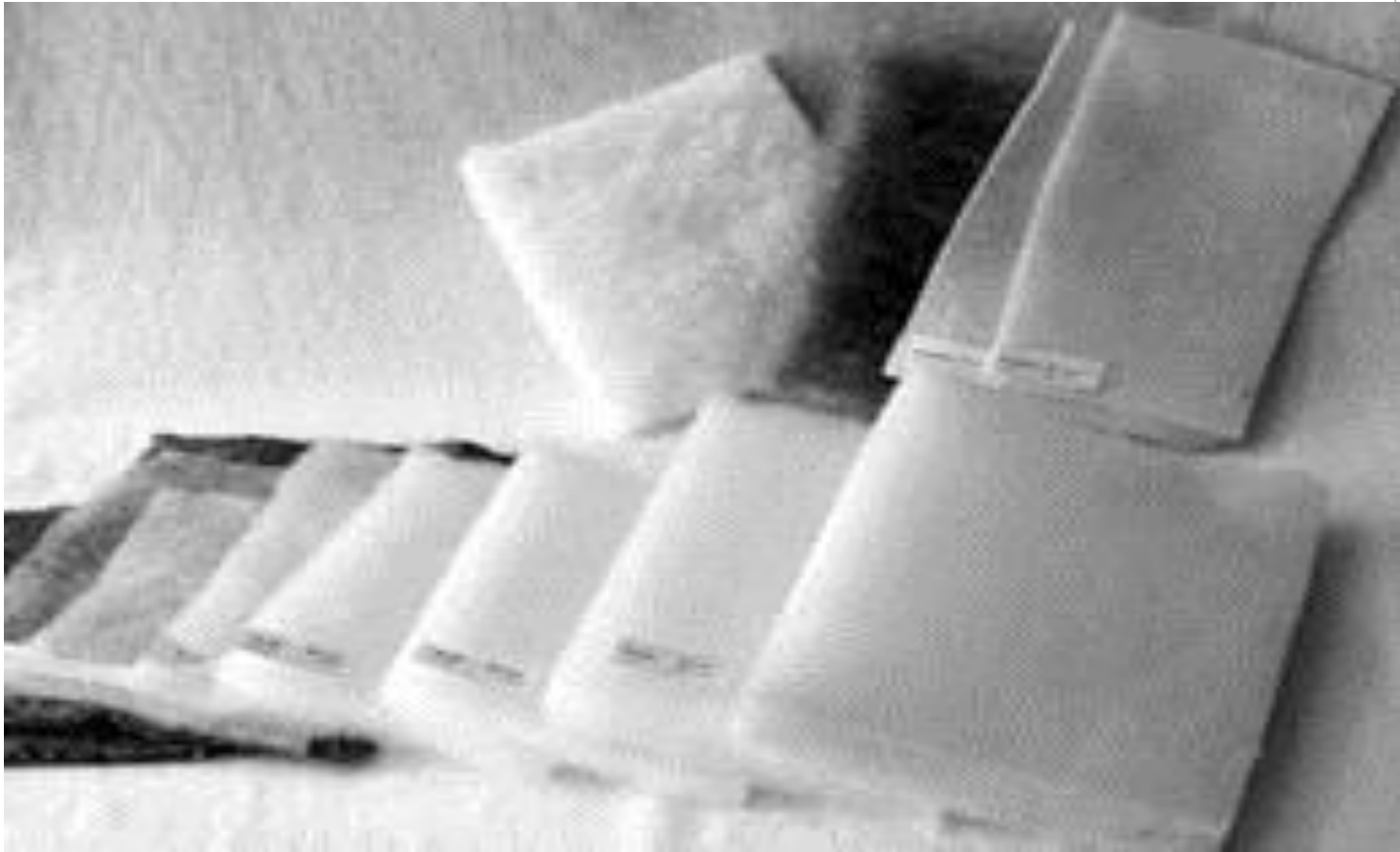
Bútorba épített kárpitanyag

Paplan, párna töltetek, ipari és eü. vatták

Ruházati bélések, ágytakarók ágybetétek

Ipari szűrők

Zsinórok, kanócok

Szigetelők, ipari szőnyegek

Textilhulladékból művészet, divatcikkek

- ▶ Divaáru
- ▶ Szőnyegek,
- ▶ Lakberendezési tárgyak,
- ▶ Retextil stb.

Textil szőnyegek

Textilhulladékból bútorelemek

A továbbfejlődés lehetőségei

- ▶ Jogszabályi háttér megteremtése,
- ▶ (hulladék fogalom módosítás - EU feladat, újrahasználat szabályozása Mo. feladat)
- ▶ A divatipari termékek termékdíjassá tétele, a termékdíj környezetvédelmi célú felhasználása
- ▶ Lakossági tájékoztató, szemléletformáló munka javítása,
- ▶ A gyűjtési hálózat további kiépítése,
- ▶ A feldolgozási technológia korszerűsítése az újrahasznosítás területén,
- ▶ Újrahasználati központok létrehozása,
- ▶ Beruházások állami támogatása (HKI)
- ▶ Nem utolsósorban a önmérséklet a fogyasztásban.

▶ Köszönöm a figyelmet!

- ▶ Elérhetőségeim:
- ▶ hartaymihaly@gmail.com
- ▶ Tel: 06-30-505-82-57